

MUISTILISTA TOIMINTATAVOISTA SEKSUAALISEEN HÄIRINTÄÄN PUUTTUMISEKSI.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä käytöstä, joka ei ole toivottua seksuaalisen häirinnän kohteeksi joutuneen näkökulmasta.

Opiskelijan on käyttäydyttävä asiallisesti ja kiusaamatta sekä vältettävä toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden tai opiskeluympäristön ja oppilaitosyhteistyön turvallisuuden. Oppilaitosyhteisössä jokaisen toiminta vaikuttaa myös toisten kokemaan hyvinvointiin ja turvallisuuteen. Tässä ohjeessa kerrotaan, mistä ja miten he voivat hakea apua joutuessaan seksuaalisen häirinnän kohteeksi.

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä esimerkiksi seuraavilla tavoilla

- härskeinä tai seksuaalisesti latautuneina puheina, kaksimielisinä vitseinä sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevana huomautuksina, kysymyksinä tai ehdotuksina, jotka tarkoituksella loukkaavat henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta.
- seksuaalisesti vihjailevin elein ja ilmein
- seksuaalisesti värittyneinä aineistoina, kirjeinä, sähköposteina, viesteinä tai puhelinsoitoina
- ei toivottuna fyysisenä kosketteluna, sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevana ehdotuksena tai vaatimuksena

Mikäli edellä mainitut teot kohdistuvat suojaikärajan alla olevaan, voi silloin täytyä lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tunnusmerkit.

Jos kohtaat seksuaalista häirintää tai havaitset sellaista kohdistuvan toisiin

- Jos havaitset seksuaalista häirintää tai joudut sen kohteeksi, ilmaise häiritsijälle, miltä hänen käyttäytymisensä tuntuu ja pyydä häntä lopettamaan
- Jos et voi tai halua ottaa yhteyttä häiritsijään tai jos häirintä kielloista huolimatta jatkuu, ilmoita siitä aikuiselle. Ilmoita oppilaitoksen aikuiselle myös havaitsemasi muihin kohdistuva seksuaalinen häirintä.
- Kirjaa ylös jatkokäsittelyä varten :
 - aika ja paikka, jolloin häirintää on tapahtunut
 - keitä on ollut läsnä tilanteessa ja
 - mitä tilanteessa tapahtui
 - säilytä mahdolliset todisteet esim. some-, teksti- ja sähköpostiviestit
 - käytä oikeuttasi opiskeluhuollon palveluihin (mm. kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi)
 - käsittely vapaaehtoista ja luottamuksellista
- opiskelijan toivomukset ja mielipiteet otetaan aina huomioon opiskeluhuollon toimenpiteissä
- Myös alaikäisellä on opiskeluhuollossa itsenäinen asema suhteessa huoltajaan (opiskelijan kyky arvioida asia ja ottaa siitä vastuu)

Lainsäädäntö velvoittaa puuttumaan

- tekoon voidaan puuttua yhdenvertaisuus- tai tasa-arvolain perusteella. Näissä laeissa on nimenomaan seksuaalista häirintää sisältäviä lainkohtia (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014, Tasa-arvolaki 1347/2014)
- Raiskaus tai sen yritys sekä fyysinen seksuaalinen ahdistelu ovat rikoslain nojalla rangaistavia tekoja. (Seksuaalirikokset, rikoslaki 39/1889)

